

KVALITETSSTANDARD
For social behandling for stofmisbrug efter servicelovens § 101

Social- og Sundhedsudvalget, den 30. januar 2017

Indledning	3
1. Opgaver der udføres på stofmisbrugsområdet.....	3
2. Ydelser i stofmisbrugsbehandlingen	4
3. Målgruppe for tilbud om stofmisbrugsbehandling §§ 101 og 101a	6
4. Mål for indsats.....	6
5. Organisatorisk struktur	6
6. Visitationsprocedure.....	7
7. Behandlingsgaranti	7
8. Muligheden for frit valg.....	7
9. Udarbejdelse, koordinering og opfølgning på behandlingsplaner og handleplaner	8
10. Brugerinddragelse	8
11. Regler for betaling af kost og logi m.v.	8
12. Sagsbehandling og klageadgang for serviceloven §§ 101 og 101a og sundhedsloven § 142.....	8
13. Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling	9
14. Monitorering af indsatsen	10
15. Opfølgning på Borgerens behandlingsplan:	10
16. Måltal for indsatsen.....	10
17. Hvis der er hjemmeboende børn	10
18. Fremtidig indsats på stofmisbrugsbehandlingsområdet	10
19. Kvalitetskrav kommunen stiller til de døgnbehandlingssteder, som kommune anvender til løsning af opgaver efter § 101	11

Indledning

Dette er Bornholms Regionskommunes kvalitetsstandard for stofmisbrugsbehandling. En kvalitetsstandard er de retningslinjer, kommunen har lavet på et bestemt område. Retningslinjerne er den måde, som kommunen har valgt at leve op til den lovgivning, Folketinget har vedtaget. Folketinget har vedtaget, at alle kommuner skal tilbyde misbrugsbehandling - det fremgår af servicelovens §§ 101 og 101a og sundhedslovens § 142 - men det er op til politikerne i den enkelte kommune at beslutte, hvordan kommunen skal lave sine behandlingstilbud, hvad de skal indeholde osv. En kvalitetsstandard skal altså supplerer lovgivningen ved at være med til at klarlægge borgernes rettigheder og rammerne for den hjælp, borgerne kan få.

Det er hensigten, at kvalitetsstandarden er formuleret i et letforståeligt sprog, og giver borgerne et samlet overblik over kommunens tilbud inden for stofmisbrugsbehandling.

Kommunen skal offentliggøre sin kvalitetsstandarder for misbrugsbehandling, og den skal som minimum revideres hvert andet år.

1. Opgaver der udføres på stofmisbrugsområdet

Følgende opgaver udføres på stofmisbrugsområdet i Bornholms Regionskommune:

- a) Rådgivning til borgere, pårørende og samarbejdspartnere om stofmisbrug og muligheder for behandling og støtte
- b) Udredning af behandlingsbehov og visitation til behandling i egne eller eksterne behandlingstilbud
- c) Planlægning og gennemførelse af behandlingsforløb med borgere (individuelt eller i grupper)
- d) Opfølgning på forløb i eksterne behandlingstilbud, fx døgnbehandling
- e) Social støtte i form af støttende samtaler, praktisk støtte, planlægning af opgaver i hjemmet osv.
- f) Ordination og udlevering af substitutionsmedicin
- g) Rådgivning om sundhed til personer med misbrugsproblemer
- h) NADA-øreakupunktur
- i) Opsøgende arbejde blandt særligt udsatte personer med misbrugsproblemer
- j) Aktivitets- og væresteds funktion for særligt udsatte personer med misbrugsproblemer

Punkt i og j er ikke en del af den egentlige behandlingsindsats, og er derfor ikke omfattet af denne kvalitetsstandard.

Det nærmere indhold af punkterne ah er beskrevet nedenfor.

2. Ydelser i stofmisbrugsbehandlingen

Nedenfor er beskrevet det nærmere indhold af de forskellige tilbud/ydelser.

Hovedydelse	Underydelser	Formål og indhold
Stofmisbrugsbehandling. Serviceovens § 101: ”Kommunalbestyrelsen skal tilbyde behandling af stofmisbrugere.”	Motivationsarbejde	Formålet med motivationsarbejdet er at støtte borgeren til at tage en beslutning om at ændre sit stofmisbrug og starte i behandling, eller at borgeren bliver oplyst og afklaret omkring sin egen misbrugssituation. Motivationsarbejdet tilrettelægges individuelt
	Primærbehandling	Formålet med primærbehandlingen er, at den enkelte lærer sit eget misbrugsmønster at kende, lærer at forstå de fysiske og psykiske konsekvenser af et forsat misbrug, og får nye færdigheder og strategier, så vedkommende kan leve sit liv, som han eller hun selv ønsker.. Dette kan være et liv med eller uden substitutionsmedicin. Primærbehandlingen tilrettelægges som udgangspunkt individuelt. Primærbehandlingen kan foregå ambulantly – dvs. hvor borgeren fortsat bor hjemme – eller som døgnbehandling hvis stoffrihed er målet, hvor borgeren midlertidigt bor på et behandlingssted.
	Efterbehandling	Formålet med efterbehandling er at støtte borgeren efter endt primær misbrugsbehandling, Til at fastholde de ændringer, der er opnået i behandlingen. Efterbehandlingen tilrettelægges individuelt og iværksættes efter gennemført primærbehandling.
	Tilbagefaldsbehandling	Formålet med tilbagefaldsbehandlingen er at støtte borgeren efter tilbagefald med at genfinde motivationen og arbejde med de ændringer vedkommende opnåede i primærbehandlingen..
	Social støtte	Social støtte er et tilbud til borgere, der har sociale problemer pga. deres misbrug. Formålet med støtten er at forbedre borgerens funktionsniveau og livskvalitet, fx ved at motivere og støtte borgeren i at undlade sidemisbrug og at hjælpe med at få kontakt med læge, jobcenter, eller lignede. Social støtte kan være en længerevarende indsats. Behandleren lægger en handleplan for støtten sammen med borgeren.
Serviceoven § 101a	Anonym og ambulantly stofmisbrug behandling	Målgruppe: Anonym, ambulantly behandling er til personer, der har et stofmisbrug, men ikke andre sociale problemer. Det er fx borgere i

		<p>arbejde eller i uddannelse eller med tæt tilknytning hertil. Hovedstoffet er fx hash, kokain eller amfetamin.</p> <p>Leverandør: Bornholms Regionskommune har indgået aftale med henholdsvis København og Odense kommune vedrørende anonymt ambulante stofbehandling.</p> <p>For kontakt oplysninger se hjemmesiderne: www.brk.dk/borger/sundheds sygdom/misbrug www.heltanonymkbh.dk www.heltanonymodense.dk</p>
<p>Vederlagsfri lægelig behandling til stofmisbrugere.</p> <p>Sundhedslovens § 142: "Kommunalbestyrelsen tilbyder vederlagsfri lægelig behandling med afhængighedsskabende lægemidler til stofmisbrugere".</p>		<p>Personer som er fysisk afhængige af opioider (fx heroin) efter et længerevarende misbrug kan sættes i medicinsk behandling, eller såkaldt substitutionsbehandling, fx med metadon eller buprenorphin. Behandlingen igangsættes af Stofbehandlingens lægekonsulent på baggrund af en udredning og undersøgelse. Der udarbejdes en lægelig behandlingsplan med oplysning om formålet med behandlingen, valg af præparat, dosisstørrelse, udleveringsmåde, kontrol med indtagelsen, samarbejde og koordinering med anden lægelig behandling.</p> <p>Substitutionsbehandling tilbydes aldrig alene, men altid i sammenhæng med social behandling for stofmisbrug.</p>
<p>Rådgivning.</p> <p>Servicelovens § 10: "Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at enhver har mulighed for at få gratis rådgivning. Formålet med rådgivningen er at forebygge sociale problemer og at hjælpe borgeren over øjeblikkelige vanskeligheder. På længere sigt er formålet at sætte borgeren i stand til at løse opståede pro-</p>	<p>Rådgivning til personer med misbrugsproblemer</p>	<p>Alle kan få anonym rådgivning, hvis de henvender sig til Stofbehandlingens. man kan få rådgivning om mulighederne for at komme i behandling, og om muligheden for at søge støtte i kommunen i det hele taget.</p>
	<p>Rådgivning til pårørende</p>	<p>Stofbehandlingens tilbyder pårørendesamtaler.</p> <p>Formålet er dels at hjælpe de pårørende med at støtte den, der er i behandling, og dels at yde selvstændig støtte til de pårørende i den svære situation det kan være at være tæt på en med misbrug.</p>
	<p>Rådgivning til fagpersoner/samarbejdspartnere</p>	<p>Ved problematikker vedrørende stofmisbrug kan der tilbydes rådgivning til fagpersoner, virksomheder og institutioner</p>

blemer ved egen hjælp. Rådgivningen kan gives særskilt eller i forbindelse med anden hjælp efter denne eller anden lovgivning".		
Øvrige tilbud	Sundhedssamtaler	Som en del af den øvrige behandling tilbydes sundhedssamtaler med en sygeplejerske. Samtalerne har fokus på sygdom og sundhedsfremme i relation til problematikker der relaterer til misbrug og substitutionsbehandling, herunder Hepatitis C, HIV m.m.
	NADA (øreakupunktur).	Som et supplement til den øvrige behandling tilbydes NADA (øreakupunktur). Behandlingen består i 3-5 nåle som sættes i øret. Behandlerne som tilbyder NADA er diplomuddannede i metoden. NADA kan medvirke til at lindre en række symptomer som f.eks. abstinenser, angst, stoftrang, søvnbesvær, fysisk og psykisk uro, aggressiv adfærd, stress og til at styrke koncentrationsevnen.

3. Målgruppe for tilbud om stofmisbrugsbehandling §§ 101 og 101a

§ 101; Borgere i Bornholms Regionskommune på 18 år og derover, der har et stofmisbrug.

§ 101a Borgere i Bornholms Regionskommune på 18 år og derover, der har et stofmisbrug af fx hash og centralstimulerende stoffer, men ikke har andre sociale problemer.

4. Mål for indsats

Det er målet for kommunens indsats:

- At borgeren ophører med eller reducerer sit misbrug. At borgeren samlet set opnår en bedre livssituation. At borgeren kan bevare sit arbejde eller komme i arbejde eller uddannelse
- At borgeren kan forbedre sin sundhedstilstand og egenomsorg

5. Organisatorisk struktur

Stofbehandlingen er fysisk placeret i "Huset" i Åkirkebyvej 1, 3700 Rønne, og er en del af Center for Sundhed. Til at varetage de behandlingsmæssige opgaver er der ansat 3 stof-

misbrugsbehandlere, 1 sygeplejerske og 1 lægekonsulent. I alt er der 3,75 årsværk + lægekonsulent 30 timer pr. mdr.

6. Visitationsprocedure

Personer der ønsker rådgivning om stofbehandling, eller som ønsker at blive visiteret til behandling, skal henvende sig til Stofbehandlingens ved personligt fremmøde i "Huset" Åkirkebyvej 1, 3700 Rønne eller ved telefonisk henvendelse på telefon nr. 56 92 75 16.

Inden det besluttet, hvilken behandling, borgeren kan tilbydes, mødes borgeren med en sagsbehandler, som foretager en udredning, hvor borgerens problemer, ønsker, evt. tidligere erfaringer med behandling osv. belyses. Herefter beslutter visitationsudvalget, hvilken behandling, der kan tilbydes. Der bliver truffet en afgørelse, som borgeren får meddelt skriftligt.

Hvis det drejer sig om en borger, der skal i substitutionsbehandling, kan denne behandling dog iværksættes, så snart borgeren har haft en samtale med Stofbehandlingens lægekonsulent. Lægekonsulenten træffes hver anden uge.

7. Behandlingsgaranti

I serviceloven er der fastsat en behandlingsgaranti på 14 dage. Dette betyder, at der højst må gå 14 dage fra borgeren har henvendt sig med ønske om behandling, til behandlingen iværksættes.

Behandlingsgarantien gælder Serviceloven § 101, men ikke for § 101a

8. Muligheden for frit valg

I servicelovens § 101 stk. 3: står der:

"En person, der er visiteret til behandling, kan frit vælge at blive behandlet i et andet offentligt behandlingstilbud eller godkendt behandlingstilbud af tilsvarende karakter som det, der er visiteret til efter stk. 1".

Dette betyder, at borgeren har ret til at vælge et andet behandlingssted, som kan levere det behandlingstilbud, der er visiteret til. Hvis kommunen fx har bevilget en døgnbehandling, kan borgeren altså selv vælge, hvor den skal foregå. I praksis foregår det på den måde, at borgeren drøfter mulighederne for behandlingssted med sagsbehandleren/ og tager på forbesøg på behandlingsstedet.

På Bornholm findes kun ét ambulansetilbud og ét dagbehandlingstilbud. Det betyder, at der i praksis ikke er frit valg, når det drejer sig om ambulansetilbud og dagbehandling, selvom der er det formelt.

Hvis en borgere vælger at blive behandlet i et andet behandlingstilbud end det, kommunen oprindeligt har visiteret til, fraviges kravet om, at behandling skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen.

Retten til at vælge et andet behandlingstilbud kan begrænses, hvis kommunen vurderer, at hensynet til borgeren taler herfor.

9. Udarbejdelse, koordinering og opfølgning på behandlingsplaner og handleplaner

Der udarbejdes behandlingsplaner i tæt samarbejde med borgeren., og den revideres løbende. Efterfølgende er det behandlernes arbejde at være med til at sikre, at indsatsen koordineres således, at borgere med stofmisbrug oplever størst mulig sammenhæng mellem de kommunale tilbud.

Behandlingsplanen beskriver mål på kort og længere sigt kombineret med en tidsplan og opgavefordeling mellem Stofbehandlingen, borgeren og andre relevante aktører.

Behandlingsplanen fokuserer på borgerens sociale, misbrugsmæssige og sundhedsmæssige forhold.

Formålet er i så høj grad som muligt, at sikre en tværfaglig og koordineret hjælp til den enkelte stofmisbruger.

10. Brugerinddragelse

Borgeren inddrages i hele forløbet og er medbestemmende i forhold til behandlingsplan og behandlingstilbud.

11. Regler for betaling af kost og logi m.v.

Den behandling, borgeren bliver bevilget, er gratis. Dog er der en egenbetaling til kost og logi i forbindelse med døgnbehandling.

Priser for kost og logi fremgår af de enkelte døgnbehandlingsinstitutioners hjemmeside eller andet materiale om deres behandlingstilbud. Priserne er godkendt af socialtilsynet.

Stofbehandlingen sørger for at borgeren bliver opkrævet betaling for kost og logi. Betalingen inkluderer "hele pakken", hvilket betyder, at borgeren ikke kan fravælge enkelte måltider eller andre serviceydelser såsom f.eks. tøjvask og lignende.

Den konkrete egenbetaling fastsættes på grundlag af borgerens indtægt, sådan at borgeren under behandlingen har et rimeligt økonomisk råderum.. Hvis borgeren forlader døgnbehandling i utide ophører egenbetalingen fra denne dato.

12. Sagsbehandling og klageadgang for serviceloven §§ 101 og 101a og sundhedsloven § 142.

SL § 101: En borger kan klage over kommunens afgørelse vedrørende den sociale behandling for stofmisbrug iflg. serviceloven § 101. Klagen skal være modtaget af Stofbehandlingen senest 4 uger efter, at afgørelsen blev truffet. Klagen sendes til "Huset", Åkir-

kebyvej 1, 3700 Rønne eller Center for Sundhed, Helsevej 4. 3700 Rønne. Borgeren kan også klage mundtligt til Stofbehandlingens sagsbehandlere.

Indenfor 4 uger efter modtagelsen af klagen, skal Stofbehandlingen revurdere afgørelsen. Hvis afgørelsen fastholdes, videresender kommunen klagen til Ankestyrelsen med begrundelse for afgørelsen, og borgeren orienteres herom. Hvis borgeren får medhold ændres kommunens afgørelse.

SL § 101a: Kommunalbestyrelsen har besluttet, at de leverandører der er indgået aftale med skal varetage opgaven med at behandle henvendelser fra borgerne samt selv skal træffe afgørelse om behandling på baggrund af en afklarende samtale med borgeren. Såfremt leverandøren ikke vurderer at borgeren er i målgruppen for anonym stofmisbrugsbehandling, herunder hvis borgerens behov for behandling ikke vurderes at kunne imødekommes af et anonymt, ambulantly behandlingstilbud, vil borgeren kunne modtage behandling efter servicelovens § 101.

Klage vedrørende en afgørelse om anonym, ambulantly stofmisbrugsbehandling kan ikke indbringes for anden myndighed end Kommunalbestyrelsen for Bornholms Regionskommune. Klagen kan sendes til Stofbehandlingen, Center for Sundhed, 3700 Rønne

Sundhedsloven § 142: Vedrører klagen den lægelige behandling, herunder dosisstørrelse, valg af medicin og udlevering, skal klagen fremsendes til Center for Sundhed, Helsevej 4. 3700 Rønne. Afgørelsen vil blive revurderet, og hvis den fastholdes, fremsendes den til Patientklagenævnet. En klage over sundhedsfaglige afgørelser kan altid fremsendes direkte til Patientklagenævnet.

hvis man ønsker at klage over sagsbehandleren eller stofbehandleren, f.eks. at man føler sig dårligt behandlet og ikke oplever at få de nødvendige oplysninger eller råd og vejledning, skal dette ske til kommunalbestyrelsen. Klagen kan sendes til Misbrugsområdet, Center for Sundhed, Åkirkebyvej 1. 3700 Rønne, som sørger for at sende klagen videre til kommunalbestyrelsen.

Ønsker man at klage over det generelle serviceniveau stiles klagen til Socialudvalget. Klagen kan sendes til Misbrugsområdet, Center for Sundhed, Helsevej 4. 3700 Rønne som sørger for at sende klagen videre til Socialudvalget.

Stofbehandlingen kan hjælpe borgere, der ønsker at klage. Stofbehandlingen fremsender altid afgørelser vedrørende stofmisbrugsbehandling med en klagevejledning.

13. Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling

Stofbehandlingens behandlere udgøres af en pædagog, en alkolog, en socialrådgiver en sygeplejerske samt lægekonsulent. Medarbejderne er fagligt specialiserede og bliver løbende opkvalificeret. De gennemgår relevante efteruddannelser, herunder uddannelse i kognitiv misbrugsbehandling, som er det fælles faglige afsæt for arbejdet i Stofbehandling.

Medarbejderne modtager løbende supervision. Formålet med supervisionen og efteruddannelser er, at udvikle behandlingen og den enkelte medarbejders faglige praksis, herunder sikre at der arbejdes med anerkendte behandlingsformer samt at der er fokus på, hvilke værdier, den faglige praksis afspejler.

14. Monitorering af indsatsen

Monitorering handler om, hvordan indsatsen styres, kontrolleres eller overvåges.

Monitorering af indsatsen vedr. stofmisbrugsbehandling udgøres af følgende elementer:

- Registrering af samtlige sager i journalsystemet KMD, EKJ. Indberetning af samtlige sager til Socialstyrelsen og Sundhedsstyrelsens landsdækkende register over stofafhængige i behandling (Stofmisbrugsdatabasen)
- Løbende opdatering af interne procedurebeskrivelser
- Intern, løbende revision eller audit af klientsager i KMD, EKJ Årsberetning der forelægges socialudvalget i Bornholms Regionskommune

15. Opfølgning på Borgerens behandlingsplan:

Stofbehandlingen skal sikre opfølgning 1 mdr. og 6 mdr. efter en borgere har afsluttet sit behandlingsforløb. Det registres i den enkeltes borgeres journal om og når der har været opfølgning.

16. Måltal for indsatsen

Måltal for indsatsen er:

- At andelen af stofmisbrugere, der efter afsluttet behandling er stoffri er 30 %.
- At andelen af stofmisbrugere, der efter afsluttet behandling har reduceret deres stofmisbrug er 30 %
- At andelen af stofmisbrugere i behandling, der efter afsluttet behandling vender tilbage til stofmisbrugsbehandlingen inden for 12 måneder maksimalt er 30 %

17. Hvis der er hjemmeboende børn

Stofbehandlingen er opmærksom på forholdene for eventuelle hjemmeboende børn til de borgere, der er kontakt med. Stofbehandlingen samarbejder med Familieambulatoriet og Center for Børn og Familie i Bornholms Regionskommune

18. Fremtidig indsats på stofmisbrugsbehandlingsområdet

På forebyggelsesområdet kan nævnes, at der i oktober 2015 blev etableret en anonym ungerådgivning, for unge under 30 der har et problematisk forbrug af stof- og alkohol. Rådgivningen er stadig ny og tilbuddet udvikles på baggrund af de erfaringer der indsamles.

19. Kvalitetskrav kommunen stiller til de døgnbehandlingssteder, som kommune anvender til løsning af opgaver efter § 101

Det overordnede princip for Bornholms Regionskommune er, at de døgnbehandlingssteder, der benyttes, er på tilbudsportalen, da det betyder, at de er godkendt som behandlingssted.

Dernæst stilles der krav til at behandlingsstedet indgår i samarbejde med kommunens Stofbehandling og borgeren ud fra den behandlingsplan der er udarbejdet. Der stilles krav om, at behandlingsstedet påtager sig rollen som tovholder i den tid borgeren er på behandlingsstedet samt medvirker til og sikre opfølgning og overlevering ved udskrivelse. Der lægges her vægt på at behandlingsstedet har fagligt kvalificerede medarbejdere med erfaring inden for området.

Bornholms Regionskommune samarbejder med forskellige døgnbehandlingssteder alt efter behandlingsbehovet. De enkelte behandlingssteder er nøje beskrevet på Tilbudsportalen (www.tilbudsportalen.dk) hvad angår behandlingsform, målgruppe, kerneydelser, personaleforhold, fysiske forhold, pris m.v.